

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра фізичної географії та картографії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

в. о. декана факультету геології,
географії, рекреації і туризму

Катерина КРАВЧЕНКО

2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ОРГАНІЗАЦІЯ ТУРИСТСЬКОЇ КРАЄЗНАВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

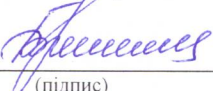
рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
галузь знань	<u>10. Природничі науки, 01 Освіта / Педагогіка</u>
спеціальність	<u>106. Географія, 014.07 Середня освіта (Географія)</u>
освітні програми	<u>Географія рекреації та туризму;</u> <u>Фізична географія, моніторинг і кадастр природних</u> <u>ресурсів</u>
спеціалізація	
вид дисципліни	вибіркова
факультет	геології, географії, рекреації і туризму

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету геології, географії, рекреації і туризму
«27» серпня 2025 року, протокол № 12

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: Прасул Ю.І., к. геогр. н., доцент кафедри фізичної географії та картографії

Програму схвалено на засіданні кафедри фізичної географії та картографії
Протокол від «26» серпня 2025 року № 15

Завідувач кафедри фізичної географії та картографії

_____ Анатолий БАЙНАЗАРОВ
(підпис)

Програму погоджено з гарантами освітньо-професійних програм:

Гарант ОПП «Географія рекреації та туризму»

_____ Юлія ПРАСУЛ
(підпис)

Гарант ОПП «Фізична географія, моніторинг і кадастр природних ресурсів»

_____ Світлана РЕШЕТЧЕНКО
(підпис)

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету геології, географії, рекреації і туризму

Протокол від «27» серпня 2025 року № 7

Голова науково-методичної комісії
факультету геології, географії, рекреації і туризму

_____ Юлія ПРАСУЛ
(підпис)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Організація туристської краєзнавчої діяльності» складена відповідно до освітньо-професійних програм «Географія рекреації та туризму», «Фізична географія, моніторинг і кадастр природних ресурсів» підготовки бакалавра спеціальності 106 Географія в якості вибіркового освітнього компонента.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є

формування у студентів, що опановують професію географа, фахового світогляду, базових професійних, організаційних, методичних теоретичних знань та практичних навичок, сучасних концепцій, понять, методів та технологій організації туристської краєзнавчої діяльності, використання краєзнавчих об'єктів у туристській роботі, проведення досліджень рідного краю, необхідних для фахової діяльності в туристичних осередках, освітніх закладах з учнівською молоддю, організатора туристської / краєзнавчої роботи.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є

Формування фахової компетентності щодо позакласної і позашкільної роботи в закладах освіти, опанування теоретичних основ організації туристської краєзнавчої роботи, уміння застосовувати їх на практиці.

1.3. Кількість кредитів – 4.

1.4. Загальна кількість годин – 120 годин.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни Організація туристської краєзнавчої діяльності	
за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
4-й	-й
Семестр	
8-й	-й
Лекції	
20 год.	- год.
Практичні, семінарські заняття	
30/20* год.	- год.
Лабораторні заняття	
год.	год.
Самостійна робота	
70/80* год.	- год.
Індивідуальні завдання	
год.	

* - для малочисельної групи обсяг аудиторного навчального навантаження, відведеного на вивчення навчальної дисципліни, зменшений відповідно до Положення про планування й звітування науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

1.6. Перелік компетентностей, що формує дисципліна.

- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій;

- здатність застосовувати фундаментальні концептуальні знання щодо теоретичних засад та методики організації туристської краєзнавчої діяльності в професійній сфері;

- здатність до самостійного планування, організації та проведення туристських краєзнавчих заходів, зокрема масових і навчальних, з дотриманням вимог безпеки та методичних стандартів;

- здатність до самоосвіти, абстрактного мислення, аналізу та синтезу інформації на основі логічних аргументів та перевірених фактів, аналізу літературних джерел, та професійно працювати з нормативно-правовою базою для забезпечення законності краєзнавчої роботи;
- здатність до об'єктивного аналізу власної професійної діяльності, виявлення шляхів її вдосконалення та впровадження інноваційних методів у краєзнавчу практику;
- здатність застосовувати комплексний підхід до вивчення території, володіти методами польових досліджень, експедиційною практикою, архівним пошуком та картографічним аналізом для виявлення та наукового опису краєзнавчих об'єктів;
- здатність використовувати сучасні цифрові інструменти для фіксації результатів досліджень, створювати картографічні моделі краєзнавчого змісту, здійснювати відео- та фотофіксацію об'єктів та готувати мультимедійні презентації для наукових конференцій;
- здатність організовувати роботу туристських гуртків, секцій та таборів, забезпечувати безпеку учасників на маршруті, дотримуватися етичних норм при відвідуванні об'єктів та формувати навички командної взаємодії на тренінгах та під час спільної краєзнавчої діяльності.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дисципліна:

- здатність застосовувати фундаментальні знання про сутність, функції та організаційні форми туристської краєзнавчої роботи у професійній діяльності;
- уміння організовувати та проводити масові заходи, такі як краєзнавчі експедиції, зльоти та походи вихідного дня, з дотриманням вимог чинного законодавства та правил безпеки;
- здатність до наукового опису та паспортизації об'єктів краєзнавства, визначення їхніх характеристик та оцінки стану збереженості;
- володіння методами польових досліджень та вміння працювати з архівними й картографічними джерелами для збору первинної краєзнавчої інформації;
- уміння інтерпретувати зібраний матеріал для створення освітніх продуктів, проведення уроків на місцевості та організації роботи шкільних музеїв чи гуртків;
- здатність до ефективної комунікації та лідерства, зокрема навички управління групою та командної взаємодії в умовах автономних подорожей.

що виражаються у системі знань та умінь:

Знання: понятійно-термінологічний апарат, зокрема форми та види масових туристських заходів, законодавча база організації туристської краєзнавчої діяльності, особливості функціональної організації краєзнавчого туризму і управління процесами його розвитку, типологія краєзнавчих туристських ресурсів, теоретичні, практичні та організаційно-методичні основи організації масових туристських заходів, основні принципи і методи організації польових краєзнавчих досліджень туристичних ресурсів та територій, методика розробки та проведення масових туристських краєзнавчих заходів.

Уміння: аналізувати наукові і прикладні публікації з питань організації туристської краєзнавчої роботи, укладати документи щодо організації та проведення масових туристських краєзнавчих заходів, організовувати туристську краєзнавчу роботу у закладах освіти (середньої освіти, позашкільної освіти, вищої освіти), організовувати і проводити масові туристські краєзнавчі заходи, користуватися рекламно-інформаційними матеріалами, довідниковою літературою для вивчення краєзнавчого потенціалу території дослідження.

1.8. Пререквізити: наявність базового географічного світогляду.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні аспекти туристської краєзнавчої діяльності

Тема 1. Туристська діяльність як соціальне явище.

Мета та основні завдання курсу «Організація туристської краєзнавчої діяльності». Туризм: поняття та аспекти дослідження. Види, зміст, функції, значення туризму. Перехід суспільства до збалансованого розвитку, принципи його забезпечення. Сутність, зміст, функції, значення та види туристської роботи в закладах освіти та закладах, що входять до системи позашкільної освітньої діяльності. Роль масових туристських заходів у формуванні духовності і фізичного

розвитку особи, характеру, світогляду молоді. Виховна, освітня, пізнавальна цінність туристської роботи. Форми і різновиди туристської роботи з учнівською молоддю. Походи вихідного дня. Екскурсії. Експедиції. Шкільні виставки. Туристичні вечори. Туристські змагання. Туристські зльоти. Туристські гуртки. Туристські секції. Профільні туристські табори. Підготовка кадрів для туристської роботи. Категорії кадрів. Організатор спортивного туризму. Інструктор дитячо-юнацького туризму. Їх права і обов'язки.

Тема 2. Краєзнавча діяльність як соціальне явище.

Сутність, зміст, функції, види краєзнавства. Сутність, зміст, функції, та особливості краєзнавчої діяльності в закладах освіти та закладах, що входять до системи позашкільної освітньої діяльності. Роль краєзнавства у формуванні духовності особи, характеру, світогляду молоді. Виховна, освітня, пізнавальна цінність краєзнавства. Краєзнавчий рух в Україні. Краєзнавчий підхід і технології організації та методики проведення туристично-краєзнавчої роботи. Краєзнавчі уроки. Навчальні краєзнавчі екскурсії, спостереження і практичні роботи. Краєзнавчі музеї у закладах освіти різних рівнів. Особливості організації гурткової роботи на базі закладів освіти різних рівнів. Програма роботи гуртка. Науково-дослідна робота географо-краєзнавчого напрямку в структурі Малої академії наук України. Методи польових краєзнавчих досліджень. Робота з картографічними та архівними джерелами. Експедиційний метод. Цифрові інструменти в туристській краєзнавчій діяльності.

Тема 3. Організаційно-правові та методологічні засади організації туристської краєзнавчої діяльності

Міжнародна та національна законодавчо-нормативна база функціонування туризму на засадах сталого розвитку. Організаційна структура туристської діяльності в Україні. Організаційна структура дитячо-юнацького туризму в Україні. Організаційна структура краєзнавства в Україні. Організаційно-правові засади масової туристської краєзнавчої роботи в закладах освіти. Положення про масові туристські і краєзнавчі заходи, план їх підготовки та проведення, дозвіл органів влади і спеціалізованих структур на організацію та проведення заходу. Порядок отримання дозволів від органів влади та спеціалізованих структур. Права та відповідальність керівника групи. Учасники масових туристських краєзнавчих заходів: їх права, обов'язки, відповідальність.

Методологічні принципи організації туристської краєзнавчої роботи. туристична картографія як основний методологічний засіб туристичного краєзнавства. Принцип комплексного підходу. Принцип поєднання туристської, краєзнавчої, екологічної та виховної діяльності. Принцип поступового освоєння довкілля і набуття туристського досвіду. Принцип посадової структури самоврядування туристської і краєзнавчої спільноти. Краєзнавча робота в умовах невизначеності та особливих правових станах.

Розділ 2. Туристський краєзнавчий потенціал території

Тема 1. Паспортизація туристських краєзнавчих об'єктів

Туристичні ресурси: поняття, класифікація. Краєзнавчі ресурси: поняття, класифікація. Точки перетину понять туристичний ресурс і краєзнавчий ресурс. Типологія туристських краєзнавчих об'єктів за генезисом: ландшафтні пам'ятки, об'єкти історії, архітектури та пам'ятні місця, що пов'язані з видатними подіями. Методика наукового опису пам'ятки: визначення точних географічних координат, морфологічних ознак та сучасного стану збереженості. Критерії відбору об'єктів для включення до навчальних маршрутів: атрактивність, транспортна доступність та освітня цінність. Правила візуальної документації: фотофіксація, створення ескізів та схем розташування об'єктів на місцевості. Ведення карток первинного обліку краєзнавчих знахідок для створення цифрових архівів. Паспортизація туристських краєзнавчих об'єктів: сутність, підходи, досвід.

Тема 2. Туристські краєзнавчі дослідження території.

Географічне та краєзнавче дослідження території. Краєзнавчий потенціал території: поняття і структура. Алгоритм складання комплексної характеристики району: опис рельєфу, гідрографічної мережі, кліматичних умов та біорізноманіття. Вивчення пам'ятних місць, музеїв та заповідників. Оцінка інфраструктурного потенціалу: аналіз шляхів сполучення, наявності закладів розміщення, харчування та точок надання медичної допомоги. Дослідження екологічного стану та антропогенного впливу на природні комплекси території. Оцінка

туристського краєзнавчого потенціалу. Картографічне моделювання: розробка картографічних творів краєзнавчого змісту. Визначення перспективних напрямків розвитку краєзнавчої діяльності на основі аналізу виявлених ресурсів. Туристський краєзнавчий паспорт території дослідження: структура, підходи до формування, досвід. Обґрунтування туристичної привабливості території.

Тема 3. Наукова та освітня інтерпретація результатів туристської краєзнавчої діяльності.

Представлення результатів краєзнавчих досліджень. Підготовка підсумкових звітів про проведення експедицій та походів. Методика підготовки доповідей на регіональні і всеукраїнські краєзнавчі конференції, конкурси. Методика створення цифрової візуалізації результатів туристських краєзнавчих досліджень: фото та відеоматеріали, мультимедійний контент, інтерактивні маршрути. Картографування результатів. Особливості цитування архівних джерел та польових щоденників.

Освітня трансформація краєзнавчого матеріалу: адаптація результатів вишукувань для навчального процесу в школі (розробка методичних рекомендацій для вчителів географії, створення сценаріїв уроків-екскурсій та польових практикумів на базі вивчених об'єктів), організація шкільної виставкової діяльності, формування музейних куточків. Облік та зберігання зібраних предметів.

Етичні норми і правила відвідування об'єктів приватної власності та релігійних споруд. Етичні та правові засади дотримання авторського права на інтелектуальний продукт. Правила публікації даних про пам'ятки та об'єкти приватної власності. Етика оприлюднення персональних історій мешканців.

Розділ 3. Організація туристської краєзнавчої діяльності в закладах освіти.

Тема 1. Загальна методика організації масових туристських краєзнавчих заходів.

Загальні вимоги до організації та методики реалізації масових туристських краєзнавчих заходів. Створення оргкомітету, затвердження плану його роботи. Розробка і затвердження Положення про масовий туристський краєзнавчий захід. Підготовка місця проведення туристського краєзнавчого масового заходу: організаційне та матеріально-технічне забезпечення. Джерела фінансування масових туристських краєзнавчих заходів: державний бюджет, місцевий бюджет, спонсорські кошти, інші фінансові надходження. Розподіл коштів на організацію та проведення масових туристських краєзнавчих заходів (підготовка, послуги сторонніх організацій, заробітна платня, придбання обладнання, спорядження, реклама тощо). Сценарій відкриття та закриття масового туристського краєзнавчого заходу. Організація реклами масового туристського краєзнавчого заходу.

Тема 2. Масові туристські краєзнавчі заходи та їх організація.

Класифікація масових туристських краєзнавчих заходів. Класифікація за формою, масштабом, класом.

Краєзнавчі експедиції: мета, завдання та види (стаціонарні, пересувні, їх особливості). Положення про експедиції, план її проведення, програма діяльності, кошторис, дозвіл органів влади та спеціалізованих структур на її проведення. Методика організації та проведення туристської краєзнавчої експедиції. Стратегія і тактика проведення краєзнавчої експедиції. Схеми побудови маршруту краєзнавчої експедиції. Вибір ключових точок досліджень. План-графік, кошторис. Особливості проведення заходу. Безпека на маршруті.

Дні туриста-краєзнавця як масовий захід. Положення про його проведення. Основна мета та особливості проведення.

Туристські зльоти: значення, мета та завдання проведення. Зльоти – конкурси, виставки, семінари, вечори. Тренінги командної взаємодії. Положення про туристський зліт (корпоративний / шкільний, міський, обласний рівень), план його підготовки та проведення, умови, розважально-конкурсна програма, кошторис, дозвіл органів влади і спеціалізованих структур на організацію і проведення туристського зльоту. Підготовка місця, забезпечення безпеки. Особливості сценаріїв відкриття, закриття, підведення підсумків, нагородження, реклами.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с. р.		л	п	лаб.	інд.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Теоретичні аспекти туристської краєзнавчої діяльності												
Тема 1.	10	2	2/2*			6/6*						
Тема 2.	15	2	6/4*			7/9*						
Тема 3.	10	2	2/2*			6/6*						
Разом за розділом 1	35	6	10/8*			19/21*						
Розділ 2. Туристський краєзнавчий потенціал території												
Тема 1.	15	2	4/2*			9/11						
Тема 2.	15	2	2/2*			11/11*						
Тема 3.	15	2	4/2*			9/11*						
Разом за розділом 2	45	6	10/6*			29/33*						
Розділ 3. Організація туристської краєзнавчої діяльності в закладах освіти												
Тема 1.	15	4	4/2*			7/9*						
Тема 2.	25	4	6/4*			15/17*						
Разом за розділом 3	40	8	10/6*			22/26*						
Усього годин	120	20	30/20*			70/80*						

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	GPS-art як напрямок популяризації туристської діяльності як соціального явища	2
2	Моделювання краєзнавчого гуртка та укладання плану його роботи на навчальний рік / Складання календаря позакласних / позашкільних туристських краєзнавчих заходів	2
3	Цифровий двійник краєзнавчої стежки: інтерактивна карта і пам'ятка для популяризації території з QR кодами	4/2*
4	Безпека життєдіяльності та правова відповідальність. Симуляція «Кризовий штаб» (колективне ухвалення рішення при екстремальних ситуаціях та в умовах невизначеності)	2
5	Розробка повного паспорту одного краєзнавчого культурного чи природного об'єкта на основі польових і архівних даних	4/2*
6	Картографічне моделювання туристського краєзнавчого потенціалу території дослідження / Складання туристського краєзнавчого паспорту території дослідження за результатами його аналізу і оцінки	2
7	Розробка сторітелінгу краєзнавчого дослідження локальної території / Квест-технології для знайомства з територією / Геокешинг як засіб краєзнавчого пізнання території	4/2*
8	Документальний супровід туристських краєзнавчих заходів. Розробка Положення про краєзнавчу експедицію з учнівською молоддю	4/2*
9	Розробка концепції, плану підготовки та проведення краєзнавчої експедиції. Формування групи	6/4*
Разом		30/20*

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
	<i>Поглибити самостійно матеріал за такими темами:</i>	
1	Особливості організації туристської роботи у закладах загальної середньої освіти, закладах позашкільної освіти, закладах вищої освіти	2

2	Організаційна структура підготовки кадрів для туристської роботи в освітніх закладах	2
3	Підготовка і узагальнення матеріалу з практичної роботи 1	2
4	Позаурочна робота з туризму і краєзнавства. Індивідуальна робота з гуртківцями	2
5	Принципи організації туристської краєзнавчої роботи у закладах освіти	2
6	Підготовка і узагальнення матеріалу з практичної роботи 1 і 3	3/5*
7	Законодавча база розвитку туристської краєзнавчої діяльності в Україні	2
8	Організаційно-правові та методологічні особливості туристської краєзнавчої роботи з учнівською молоддю	2
9	Підготовка і узагальнення матеріалу з практичної роботи 4	2
10	Класифікація туристських ресурсів	2
11	Освітня цінність у ландшафтній психології	2
12	Правила ведення карток первинного обліку краєзнавчих знахідок	1
13	Підготовка і узагальнення матеріалу з практичної роботи 5	4/6*
14	Оцінка краєзнавчого потенціалу. Узагальнення методик. Пристосування методик оцінки туристського потенціалу для краєзнавчих цілей	3
15	Аналіз картографічних творів краєзнавчого змісту локальної території	3
16	Підготовка і узагальнення матеріалу з практичної роботи 6	5
17	Напрямки і сучасні технології популяризації результатів туристської краєзнавчої діяльності	2
18	Методика проведення виставкової діяльності з туристської краєзнавчої роботи	2
19	Підготовка і узагальнення матеріалу з практичної роботи 7	5/7*
20	Джерела фінансування масових спортивно-туристських заходів, їх пошук	1
21	Рекламний менеджмент при організації конкурсів, зльотів, таборів, експедицій	2
22	Попередження нестандартних ситуацій при проведенні краєзнавчих заходів. Страхування	2
23	Підготовка і узагальнення матеріалу з практичної роботи 8	2/4*
24	Методика проведення днів туриста / краєзнавця з учнями, що отримують середню освіту	2
25	Методика проведення туристських краєзнавчих зльотів з учнями, що отримують середню освіту	2
26	Особливості підготовки, організації і проведення багатоденної краєзнавчої експедиції	3
27	Підготовка і узагальнення матеріалу з практичної роботи 9	4/6*
28	Підготовка до підсумкового контролю	4
	Разом	70/80*

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачені.

7. Методи навчання

Передбачені лекції та практичні заняття, які на час дії воєнного стану в Україні проводяться дистанційно у форматі відеоконференції (платформа Zoom), студентам надаються питання для самоперевірки та самоконтролю. Самостійна робота студентів включає такі види занять із зазначених вище тем: опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу, вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання, поглиблене вивчення літератури за заданою тематикою, пошук додаткової інформації, підготовка до практичних занять, систематизація вивченого матеріалу перед складанням поточного оцінювання тощо.

Усі матеріали і навчально-методичний комплекс представлені у середовищі Office365, Moodle (<https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=13270>). Консультації індивідуальні та

групові можуть відбуватися аудиторно (за наявності дозвільних документів) чи дистанційно синхронно та асинхронно (з використанням месенджерів, електронної пошти тощо).

8. Методи контролю

Передбачені методи контролю: теоретичний захист практичних робіт, поточні проміжні (в т.ч. і тестові) контролю теоретичного матеріалу (як за окремими темами, так і кожної лекції), участь в дискусіях під час лекційних та практичних занять, ведення конспекту окремих тем тощо. Обов'язковою умовою виконання практичних робіт є академічна доброчесність.

Для проведення проміжного і екзаменаційного контролю використовується LMS платформа «Moodle» з автентифікацією здобувача у режимі відеоконференції з аудіо- і відео-фіксацією із забезпеченням академічної доброчесності. Реєстрація (допуск до складання) учасників освітнього процесу, а також обмін підсумковими завданнями та відповідями на них здійснюється винятково з корпоративної електронної пошти із забезпеченням академічної доброчесності. Для допуску до підсумкового контролю студент за поточну роботу протягом семестру має набрати не менше 15 балів. Основні якісні критерії оцінки: а) знань: системність, свідомість, повнота, глибина, дієвість; б) умінь: варіативність, креативність, ґрунтовність.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання											екза мен	Сума
Розділ 1			Розділ 2			Розділ 3		Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Індивідуаль не завдання	Разом		
T1	T2	T3	T1	T2	T3	T1	T2					
5	10	5	5	5	5	5	5	15		60	40	100

Критерії оцінювання практичних робіт

від 0 до 5 балів – 0 балів – робота не виконана або підготовлена повністю ШІ, 1 бал – виконана частково, у тезовій формі, повністю відтворена інформація з інтернет, знання фрагментарні і поверхові, 2 бали – завдання виконано частково, висновки не аргументовані, робота підготовлена недбало, або завдання виконано повністю, містить суттєві помилки методичного характеру, знання поверхові, 3-4 бали – завдання виконано повністю, вчасно, містить несуттєві недоліки, знання достатні, 5 балів – творчий підхід до розкриття питання, повно і правильно виконана, демонстрація глибоких знань теорії, зауваження відсутні.

Проміжний і підсумковий контроль (15+40 балів) складаються з системи завдань різного типу і рівня складності (від простих тестових до вислову власної точки зору з обґрунтуванням). Відкриті питання проміжного і підсумкового контролю від 0 до 2 балів – 0 балів – відповідь відсутня, 1 бал – відповідь часткова, у тезовій формі, висновки не аргументовані, знання фрагментарні і поверхові, 2 бали – повна відповідь, знання достатні.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (літні школи, онлайн-курси, тренінги обсягом не менше 4 кредитів з указаними результатами навчання, які є тотожними до указаних у робочій програмі дисципліни), проводиться до початку 8 семестру відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті.

Під час вивчення дисципліни за результатами підготовки публікацій або доповіді відповідно до тем дисципліни на конференціях за наявності підтверджувального сертифікату здобувач може отримати 10 балів додатково до загальної суми поточних балів (сертифікат, підтвердження ролі доповідача тощо прикріплюються у розділі «Неформальна освіта» на сторінці курсу на платформі Moodle) або за умови співпадіння з певними видами робіт, здобувач освіти отримує бали відповідно до даної РПНД та звільняється від поточного контролю за ними.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Базова література

1. Колотуха О. В., Щербатюк Н. І. Організація краєзнавчо-туристської діяльності. Навчальний посібник. Кіровоград: ПП. Центр оперативної поліграфії «Авангард», 2012. 186 с.
2. Костриця М. Українське географічне краєзнавство: історія, методологія, постаті, практика: монографія. Житомир: Косенко, 2006. 444 с.
3. Крачило М.П. Краєзнавство і туризм: Навч. посібник. Київ : Вища шк., 1994. С. 31-108.
4. Маланюк Т. Краєзнавство і туризм: навч. посібник. Івано-Франківськ: Вища освіта, 2010. 200 с.
5. Пангелова Н.Є., Пангелов Б.П. Теоретико-методичні засади туристсько-краєзнавчої роботи у вищих навчальних закладах: [навч.-метод. посібн.]. Переяслав-Хмельницький : ФОП Лукашевич О.М., 2015. 202 с.
6. Прасул Ю.І., Пономарьова А.В. Організація туристичних заходів /метод. посібник/. Харків : ХНУ ім. В.Н.Каразіна, 2010. <https://core.ac.uk/download/pdf/46588434.pdf>
7. Чернов Б.О. Географічне краєзнавство і краєзнавчий принцип навчання: Міленіум, 2017. 97 с.
8. Шука Г. Теорія та методика організації краєзнавчо-туристичної роботи : навч. посіб. Берегове: Закарпатський угорський інститут імені Ф. Ракоці ІІ, 2023. 140 с. https://dspace.kmf.uz.ua/jsui/bitstream/123456789/3821/1/Shchuka_Halyna_Teoriia_metodyka_orhanizatsii_kraieznavcho_turystychnoi_roboty_2024.pdf

Допоміжна література

1. Дудорова Л. Ю. Організація краєзнавчо-туристичної діяльності. Курс лекцій. [навчально-методичний посібник] / Л. Ю. Дудорова, В. В. Романенко – Вінниця: ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2009.- 116 с.
2. Костриця М.Ю., Обозний В.В. Шкільна краєзнавчо-туристична робота: Навч. посібник. – К.: Вища шк., 1995.
3. Кравець Н. В. Краєзнавча робота в контексті навчально-виховної діяльності сучасного закладу освіти : методичний посібник. Дубно, 2016. 156 с. <https://vseosvita.ua/library/turistsko-kraieznavca-robota-v-konteksti-dialnostisucasnogo-zakladuosviti-1938.html>
4. Мариняк Я. Географічне краєзнавство. Текст лекції: “Історія розвитку українського краєзнавства: основні етапи і сучасний стан”. – Тернопіль, ТДПУ, 2001. – 32 с.
5. Методика краєзнавчо-туристичної роботи : методичні вказівки для виконання практичних та самостійних робіт / укл. О.С. Данильченко, О.Г. Корнус, О.М. Король. Суми: СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2023. 30 с. <https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6833eb20-8107-4e3a-85d0-ca932969a7b4/content>
6. Пангелов В. А. Аспекти підготовки фахівців з туристсько-краєзнавчої роботи в педагогічних ВНЗ / В. А. Пангелов // Туризм у ХХІ ст. - К.: Знання України, 2002. - С. 334-437.
7. Петранівський В. Туристичне краєзнавство: навч. посібник. 2-ге вид., випр. Київ: Знання, 2008. 575 с.

11. Інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Авторські розробки, розміщені на сайті кафедри фізичної географії та картографії Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна
2. Накази, постанови щодо розвитку учнівського туризму і краєзнавства
3. <https://ips.ligazakon.net/document/view/>
4. Туризм і краєзнавство. Інформаційно-методичний вісник.
5. Навчальна програма з позашкільної освіти туристсько-краєзнавчого напрямку <https://st.kharkov.ua/wp-content/uploads/2023/09/Neohrafichne-kr.-2022.docx.pdf>
<https://poltavaturcenter.pl.ua/images/documents/metod/programy/prohama-turysty-kraiezn-yaroshenko-2024.pdf>
6. Методичні рекомендації по організації туристсько-краєзнавчої роботи в загальноосвітніх та позашкільних навчальних закладах: зб. метод. рекомендацій. Вип. 1. Кривий Ріг, 2016. 6с. <https://naurok.com.ua/metodichniy-material-organizaciya-tnr-v-shkoli-395734.html>